

Wydaje się jak najbardziej stosownym przy tej okazji podnieść potrzebę przygotowania właściwego przewodnika-informatora po archiwach kościelnych, tj. przynajmniej diecezjalnych w Polsce². Nowy podział administracji kościelnej w Polsce także bowiem, jak uczy doświadczenie, nie doprowadzi tak szybko do parcelacji istniejących zasobów archiwalnych. Miejmy nadzieję, iż zaniknie powoli charakterystyczny dla wielu archiwów kościelnych lęk przed ujawnianiem inwentarza. Wymaga to również rzetelnego potraktowania problemów archiwów diecezjalnych, m.in. przez wprowadzenie odpowiedniego statutu i regulaminu, należytą obsadę personalną oraz uwzględnienie w schematyzmach (rocznikach) diecezjalnych. Zachęcamy archiwistów do publikowania inwentarzy, katalogów i informacji o zasobach swych archiwów na łamach naszego czasopisma, oraz do udzielenia wszelkiej potrzebnej pomocy przy redagowaniu pierwszego przewodnika-informatora po archiwach kościelnych w Polsce.

ks. Joachim Giela

KOLEJNY KONGRES ARCHIWISTÓW KOŚCIELNYCH

W Neapolu w dniach 5 do 8 października 1993 r. odbył się pod patronatem kard. Michele Giordano XVIII Kongres Archiwistów Kościelnych, zorganizowany przez Stowarzyszenie Archiwistów Kościelnych z siedzibą w Watykanie. Tematem Kongresu była administracja archiwów kościelnych. Udział w zjeździe zgłosiło ponad stu członków Stowarzyszenia, a międzynarodowy charakter Kongresu przejawiał się w doborze prelegentów. Wygłoszono szesnaście referatów, które w pełnym brzmieniu, jak to jest w zwyczaju, opublikowane zostaną w kolejnym biuletynie Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych „Archiva Ecclesiae”.

Warto jednak wymienić niektóre problemy archiwistyczne poruszone w czasie Kongresu, które mogą zainteresować polskich archiwistów kościelnych. Między innymi zwrócono uwagę, że w archiwistyce nie można stosować metodologii

² Nie wdając się w tym miejscu w szczegółową ale i potrzebną dyskusję o istocie przewodnika po archiwum, por. A. Schäfer, *Archivführer — Bestandsübersichten — Gesamtinventare*, „Der Archivar”: 21: 1971 H. 2 s. 122—127; M. Golembiowski, *System informacji archiwalnej*, Warszawa 1985; tenże, *Przewodniki archiwalne i ich miejsce w systemie informacji archiwalnej*, „Acta Universitatis Nicolai Copernici” — Historia z.147 s. 245—263 (Toruń 1984).

bibliotekarskiej. Jedyną właściwą metodą jest tzw. metoda historyczna, która przy porządkowaniu dokumentacji kieruje się rekonstrukcją porządku pierwotnego. Dokumenty powstając przy zastosowaniu nowych technik elektronicznych powinny być porządkowane z uwzględnieniem zasady „proweniencji” materiału archiwalnego, a nie według ich treści lub „informacji”.

Parokrotnie podkreślono potrzebę obecności archiwisty w kancelariach, gdzie powstaje dokumentacja. W instytucjach kościelnych, które składają się z wielu komórek organizacyjnych, wszystkie pisma wychodzące i przychodzące powinny być rejestrowane w jednym biurze, skąd też dokumentacja zostaje następnie periodycznie przekazywana do głównego archiwum.

Archiwista kościelny powinien także otoczyć pieczołowitą troską spuścizny po zmarłych księżach i biskupach, albowiem w nich znajdują się często cenne materiały historyczne, których brak w dokumentacjach oficjalnych.

W czasie końcowej sesji wybrano nowy zarząd Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych. Przewodniczącym został po raz ósmy emerytowany profesor historii Uniwersytetu Gregoriańskiego, 84-letni Vincenzo Monachino SJ.

Na uwagę zasługuje informacja, że E. Boaga wydał indeks artykułów opublikowanych w „Archiva Ecclesiae” w latach 1958—1992 (Città del Vaticano 1993), a w lutym br. ukazał się drugi tom przewodnika po diecezjalnych archiwach włoskich *Guida degli Archivi Diocesani d'Italia*.

ks. Wacław J. Boguniowski SDS

Jan Drabina, *Kontakty papieżstwa z Polską 1378—1417 w latach wielkiej schizmy zachodniej*, Zakład Wydawniczy „Nomos”, Kraków 1993 ss. 135.

Autor od wielu lat zajmuje się stosunkami między Polską, czy Śląskiem a Stolicą Apostolską. Jest niewątpliwie dobrym znawcą podjętego tematu. W oparciu o osobistą kwerendę w Archiwum Watykańskim podjął temat, prawie dotąd nie opracowany przez polskich historyków. Omawianą rozprawę Autor ujął w 3 częściach. Część pierwsza posiada charakter wybitnie analityczny i pełną dokumentację źródłową, omawia misje poszczególnych papieży z lat 1378—1417 do Polski w kontekście szerokiego tła europejskiego. Jest to studium podstawowe dla całej rozprawy, dobrze udokumentowane, głównie, jak wspomniałem, o archiwalia watykańskie, względnie wydawnictwa źródłowe i zbiory dokumentów ze źródeł watykańskich. Problemy badawcze powiązał Autor z poszczególnymi pontyfikatami papieży rzymskich, do których obediencji należała Polska i Kościół